

A Hegyi beszéd sorozatban vagyunk együtt június végéig, hogy a ránk váró időszakban Jézus tanításai alapján erősödjön hitünk, elköteleződésünk, Jézussal és egymással való szeretetkapcsolatunk.

Máté evangéliuma 5. része azzal kezdődik, hogy Jézus felmegy a hegyre, leült és odamentek hozzá tanítványai. Lehet, hogy mások is voltak ott, akik Jézust hallgatják, de Jézus azoknak címzi tanítását, akik már hívásának engedelmeskedtek és követik Őt. Akik mindent hátrahagyva vállalták a nehézségeket, megpróbáltatásokat, nélkülözéseket.

Amikor Jézus boldogmondásait hallgatjuk, azok általában nem úgy érnek el minket, mint egy példázat, amit még ha nehezen is, de némi megoldó kulcs segítségével - amit akár Jézus, akár írásmagyarázók adnak - már egészen jól tudunk értelmezni. Ezeken a boldogmondásokon, akár hányszor halljuk, nem lehet könnyen túllépni, mert szétfeszítik látásmódunkat, gondolkodási sémáinkat. Hallgatva Jézus szavait újra és újra szembesülünk a bennünk keletkező feszültségekkel, értetlenségünkkel. Mert bár mindannyian boldogságra vágyunk, de a Jézus által felsorolt boldogságok nemcsak tőlünk állnak távol, hanem valószínűleg azoktól is, akik akkor, ott, Jézust hallgatták. Philip Yancey Jézus másként című könyvében így ír erről: „mi azt mondjuk, boldogok azok, akik örülnek és erősek. Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az élet örömeit, és akik mindenből a legjobbat akarják”. Ezzel szemben tulajdonképpen Jézus azt mondja: „Jó azoknak, akiknek rossz!”

Mai igeszakaszunkban azt állítja Jézus, hogy boldogok a szelídek, mert ők öröklük a földet.

Az a görög szó, ami a szelídség helyén áll, egyszerre jelent szelíd, alázatos, jólelkű, örvendező és tapintatos embert. Lehet, hogy ezen a ponton le is zárunk: „ha a szelídek a boldogok, akkor köszönöm nem kérek belőle! A szelídség gyengeség, puhányság, egyenlő az elnyomhatósággal, a kihasználhatósággal. Már pedig ahhoz, hogy ma valaki érvényesülni tudjon határozottságra, erőre, agilitásra van szükség, ami első ránézésre igen távol áll a szelídségtől”. Ha azt mondaná Jézus, hogy boldogok az erősek, akiknek mindig, minden sikerül, mert ők öröklük a földet, lehet, hogy kiélezettebb lenne a fülünk a hallgatásra... Mit jelentenek ma 2022-ben ezek a boldogmondások – most kifejezetten a szelídség tekintetében – egy olyan társadalomban, mely az önérvényesítést, magabiztosságot jutalmazza? Hogy lehet boldog az, aki ha szükséges, magát háttérbe helyezve él, amikor a tapasztalat azt mondatja velünk, hogy ez ma egyáltalán nem érték, sőt inkább gyengeség? Hogy lehet jó azoknak, akiknek nem jó vagy pont, hogy rossz?

Nézzük most meg együtt mit jelent a Jézus szerinti szelídség, hogyan bontakozhat ki ez a szelídség az életünkben és milyen áldása van számunkra?

Milyen tehát a Jézus szerinti szelídség? Ő magáról mondja, hogy tanuljunk Tőle, mert Ő szelíd és alázatos. Őt szemlélve ezek szerint körvonalazhatjuk, hogy mi a szelídség. Jézusnak valószínű veleszületett jelleme is volt a szelídség, az emberekkel való szeretettel és békével teli bánásmód. De azt látjuk életében, hogy a szelídség több volt, mint egy sajátos jellemvonás. Az Ő szelídsége, kapcsolatban megnyilvánuló, „alászálló”, a másik akaratát szem előtt tartó magatartást jelentett. Jézus sosem önmagából indult ki, nem maga vágyait, céljait kereste, hanem mindig az határozta meg, hogy az Atya akaratát teljesítse. Azt olvassuk a filippiekhez írt levélben, hogy Jézus nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem önmagát megüresítve szolgai formát vett fel és engedelmeskedett mindhalálig, még pedig a kereszthalálig. Ebben a megüresedésben, kiszolgáltatottságban, engedelmességben öltött legteljesebben testet Jézus szelídsége. Olyan szelídség ez, mely saját vágyait, céljait alárendeli egy nagyobb célnak, melyet nem önös érdek, hanem a szolgáló szeretet határoz meg.

A bűnnel terhelt ember, még ha vannak is olyan személyiségjegyei, ami szelídségre utal, akkor sem képes magától erre az önzetlen, szolgáló szeretetre. Ha valaki visszahúzódó, szerény attól még nem szelíd a Jézusi szelídség értelmében. A bűnös szív velejárója az önzés, büszkeség, irigység és még sorolhatnánk. Amikor Jézus arról beszél, hogy boldogok a szelídek, akkor olyan emberekről beszél, akik nem önmaguktól vagy mások miatt szelídek, hanem akik Miatta szelídek, akiknek az élete új középpontot kapott.

A boldogságmondások előtt, a Mt 4,17-ben ezt olvassuk: „Térjete meg, mert elközelített a mennyek országa!!” A megtérésben találkozunk a Jézusban közénk jött örömhírrrel, elér szívünk legmélyéig Jézus szolgáló szeretetének valósága és ajándéka. Ekkor a Szentlélek világosságában bűnnek láthatjuk a bűnt, fájlatjuk azt, ami Neki fáj és erejét kérve fordíthatunk hátat annak, ami Nélküle való az életünkben. Amikor a tanítványok Jézust követni kezdik egy új kiindulópontot kap az életük. Amíg a bűnös ember koordináta rendszerének az origója mindig önmaga, addig a tanítványok életének új kezdőpontja lett Jézusban. Amikor mi is 'igen'-t mondtunk Jézus megváltó kegyelmére, szeretetére, akkor Ő maga válik az egyetlen igazodási ponttá az életünkben. Ahogyan Jézus is mindenben azt kereste, hogy mi az Atya akarat, úgy mi is azt keressük döntéseinkben, élethelyzeteinkben, kapcsolatainkban, hogy mi az, ami Jézusnak kedves, mi az Ő vágya, terve dolgainkra nézve. Jézust követve vágyunk arra, hogy ne saját célt tévesztett, önző szívünk és vágyaink

határozzanak meg minket, hanem az Ő szeretetéből élve ki tudjunk lépni saját büszkeségünk, önfejlésünk, rólunk szóló igazságérzetünk erődítményeiből, hogy Hozzá igazodva, akaratát keresve, Neki engedelmeskedve tudjunk élni.

Mi tehát a szelídség mindezek fényében? A Jézushoz igazodó élet, kapcsolatainkban és jellemünkben való megnyilvánulása, gyümölcse. Bonhoeffer azt mondja: szelídek azok a keresztyének, akik „Jézus kedvéért minden saját jogukról lemondanak”.

Hogyan lehet ez a miénk, hogyan bontakozhat ki az életünkben? Érdekes, hogy kultúránk mindenáron boldogságkereső életprogramjával nem juthat el hozzá az ember. Boldogságot keres ugyan az ember, de nem azt, amiről itt Jézus beszél. Ez egy paradox boldogság. Tulajdonképpen Jézus követői egy nagy paradoxonba érkeznek: Jézus az emberi elképzeléseinket feje tetejére állítja és boldognak mondja azt, aki sír, boldognak nyilvánítja azt, akit itt a földön üldöznek hitéért és győzedelmesnek kiáltja ki azt, aki hajlandó az önérvényesítést, a büszkeséget levetve kicsi, alázatos, szelíd lenni Istennel és a másik emberrel szemben. Ez a fajta boldogság nem emberi úton, emberi eszközökkel érkezik el, hanem egyedül Jézus által érkezik el. Általa egy új uralom bontakozik ki a Lélek által azokban, akik Őrá 'igen'-t mondtak.

Philip Yancey rámutat, hogy: „Jézus volt az egyetlen olyan ember a földön, aki valóban járt a másik oldalon. A mennyből érkezvén ő pontosan tudta, hogy a mennyei jutalom valóban képes ellensúlyozni minden földi nyomorúságunkat. A gyászolók valóban megvigasztaltatnak, a szelídek valóban öröklük a földet, az éhezők valóban megelégtettek, a tiszták valóban meglátják Istent. Jézus valóságos tekintéllyel tehetett ilyen ígéreteket, hiszen ő azért jött, hogy Isten örökké tartó országát felépítse.”

Jézus, Isten különleges uralmát bontja ki Övéi életében a Szentlélek ereje által. Nem mi építjük meg magunkat szelíd emberekké, hanem a Lélek bennünk munkálkodó ereje által maga Krisztus, az Ő szelídsége, az Ő szolgáló, alászálló szeretete formálódik ki bennünk! A Lélek ezen különleges munkájának következménye, hogy Isten országának a gyógyító, helyreállító erői betörnek az életünkbe. Ennek a jele lesz az, hogy merünk bocsánatot kérni; be merjük ismerni a hibáinkat; nem vágunk egyből vissza; el merjük engedni akkor is az igazságunkat a másik ember miatti szeretetünkéből, ha nekünk van igazunk. Fel tudjuk ismerni, hogy sokszor a saját igazságunk elválaszt, falat épít és ennek fényében, tudunk szánt szándékkal a szeretet mellett dönteni. De a Lélek világosságában nyerünk arra is erőt, hogy ott, ahol Krisztus igazsága mellett kell kiállni, kitartani, meg tudjuk tenni, még akkor is, ha ez feszültséget eredményez a kapcsolatban. Mert amikor arra hív minket Isten, hogy engedjük el a saját igazságunkat, akkor azt nem úgy teszi, hogy „bólogató Jánosokká tesz minket”, hogy a béke kedvéért azt is helyeseljük, amit Isten nem helyesel. Jézus azt ígérte, hogy a Lélek elvezet minket mindig az igazságra. Tehát arra is elvezet, hogy hol van az Ő igazsága, mi az Ő akarata helyzetekre nézve és azt is megmutatja, hogy azzal kapcsolatban mi a teendők, hol kell engednünk és hol kell kiállnunk az igazság mellett. Ezért figyelniünk kell a Lélek vezetésére, hogy ne hogy ott engedjünk, ahol a Krisztus igazságának meg kellene állnia és ne ott erősködjünk az igazság mellett, ahol Ő elsősorban békéltetni akar egymással minket, szeretet, megbocsátást akar munkálni.

A Lélek által munkált szelídség, legtöbbször úgy jelenik meg életünkben, hogy engedelmesek vagyunk Istennek, és merünk nem a másikat „magunk alá gyűrve” működni, hanem büszkeségünket a kereszthez téve, Krisztus szeretetét, akaratát, vágyát választjuk a kapcsolatainkban, a magunk akarata, vágya, esetleges bosszúvágya. irigysége helyett. Ezekben a helyzetekben ragyog fel leginkább rajtunk Krisztus arca! Mert amikor Őt választjuk és azt tesszük, ami a szemében kedves, mi is meghalunk a réginek, ahogyan Ő is meghalt értünk a kereszten és éljük azt a mennyei életet, amit feltámadásával Ő ajándékozott nekünk. Így történik meg, hogy azok a boldogságok, amiről Jézus a Hegyi beszédben tanít, nem emberi erőlködéssel kialakított jellemvonások, erények, hanem a Vele való szeretetkapcsolatban megélt élet gyümölcseként jelennek meg. Nem hiába sorolja Pál a szelídséget a Lélek gyümölcsei közé.

A Léleknek ebben a különleges munkájában pedig valóban mennyei paradoxonokat élhetünk meg: amikor erőtleneek vagyunk, akkor lehetünk erősek; amikor reménytelenség vesz körül, lehetünk reménykedők és amikor minden háborog körülöttünk, akkor is lehetünk halálosan nyugodtak, mert tudjuk, hogy nincs itt maradandó városunk, mert nem az erőszaké, a gazdasági válságé a hatalom, hanem egyedül Jézusé. Általa és Benne megtörténhet az a csoda, hogy amikor a körülmény rossz vagy nem olyan jó, Rá nézve, Belőle merítve, ígéreteit megragadva, akkor is lehet nekünk jó! Mert nem az adott körülménytől függ a mi boldogságunk, az, hogy nekünk mikor jó, hanem egyedül attól függ, hogy kicsoda Jézus! Ő mindig jó és ha a jól-létünk középpontja Jézus, akkor ide mindig visszatérhetünk és jelenlétében, körülményeinktől függetlenül, jó lesz nekünk!

Végül nézzük meg, hogy milyen áldásai vannak a szelídség kegyelmi ajándékának? Egészen új perspektívákat ad kapcsolatainkra nézve: nemcsak az Isten- és emberkapcsolatainkra nézve, hanem a teremtet világhoz való viszonyulásunkra nézve is.

Istenkapcsolatunkra nézve a bejárt úton fontossá lesz, hogy kicsoda Jézus és milyen az Ő hatalma. Lélek által túl láthatunk a földnek az igazságain és láthatjuk, hogy nem az erőszakosaké, a másokon átgázolóké az utolsó

szó, hanem Jézusé! Neki adatott minden hatalom, mennyen és földön! Ő visszajön ítélni élőket és holtakat! Nem az igazságtalanságé a végső szó, hanem Jézusban van igazság, Őelőtte mindenkinek számot kell adnia bűneiért, senki sem ússza meg. Van ítélet, van igazságszolgáltatás! És van jutalma azoknak, akik belépnek az isteni paradoxonba!

Az emberekkel való kapcsolatunkra nézve pedig a szelídség utat nyithat a megbékélésnek, a falak lerombolásának vagy éppen a szolgáló szeretet által, egymás elhordozásának. Megtört házasságok éledhetnek újjá a Lélek szelídséget munkáló gyümölcseivel és zsákutcába futott testvéri kapcsolatok válhatnak újra átjárhatóvá az „alászálló”, „másikért magamat halálba adó” szeretet megélésével.

Végül, de nem utolsó sorban új perspektívát ad a szelídség a teremtett világgal való kapcsolatunkra nézve. Mert az, hogy örökölni fogjuk a földet az egyrészt megóv minket a klímaszorongástól, hiszen tudjuk, hogy nem mi váltjuk meg a világot, hiszen az örökséget kapjuk és nem mi szerezzük meg. De egyben megóv a felelőtlen életmódtól is, mert amit kaptunk az ajándék, a teremtés óta Isten a földet az emberre bízta, hogy őrizze, gondozza azt. Jézus a földre jött el, ott halt meg, ott támadt fel. Egy írásmagyarázó úgy mutat rá a föld fontosságára, hogy azt írja „a kereszt tövéből ered az újjáteremtés”. Amit Isten megteremtett, a bűneset miatt nem „bezúzza”, hanem mivel szereti és értékesnek tartja, Jézust küldte el rá, aki ott kezdte az újjá teremtés munkáját és ott is fogja befejezni. Így felelősséggel kell itt élnünk, megélve a teremtett világ felé is Isten szeretetét, gondoskodását.

A földet örökségül kapni kifejezés igen gyakori az Ószövetségben. Jézus a Zsoltárok 37. fejezetéből idézi, hogy az alázatosak öröklik a földet. De Jézusnál egészen új horizontra kerül az, amikor a föld örökléséről beszél, mert nem arról beszél, hogy a választott nép vagy azok közül is, az izraeli alázatosok öröklik a földet, hanem arról, hogy a szelídek öröklik azt, akiknek uralomváltás történt az életükben, beléptek az Isten paradoxonába és Istennel, emberekkel szemben tudnak kicsik lenni, akik a másik emberrel szemben nem uralkodnak, hanem szolgálnak. A szelídek tudatában vannak annak, hogy a földjüket Istentől kapták, azon tehát Isten a tulajdonképpeni Úr. Ők legfeljebb részesei az Ő uralmának. Ez egy szolgáló jelenlét! Azt mondja a keresztyén bibliai lexikon a szelídséggel kapcsolatban: „a szelídség, egy szolgáló állapotban lévő ember magatartását jelöli, akinek nincs birtoka, és ezért mások szolgálatában keresi kenyerét. Ezért a legkorrektebb fordítása: »alázatos«. Átvitt értelmű jelentésben az a személy, aki Istennel szemben szolgának érzi magát és csendben, ellentmondás nélkül teljesíti Isten akaratát”

A szelídek öröklik a földet. Ez segít fókuszban maradni újra és újra: hiszen nem erre a földre kell berendezkednünk, tudnunk kell, hogy itt csak átmeneti szállásuk van. Ez szabadságot ad arra is, hogy helyesen éljünk a jó móddal és az ne legyen istenünné és szabadságot ad arra is, hogy jól kezeljük azt is, ha kevesebb van, ha egyre szorosabbra kell húzni a nadrágszíjat. Nem az határoz meg keresztyén emberként minket, hogy mink van, hanem az, hogy kink van! Olyan szép volt a napokban a 2Kor 6,10-ben olvastuk: „mint szomorkodók, de mindig örvendezők, mint szegények, de sokakat gazdagítók, mint akiknek nincsen semmijük és akiké mégis minden.” Ez az időszak sok mindent megpróbál, megpróbálja a Krisztussal való kapcsolatunkat is: kicsoda Ő számunkra? Tudjuk Pállal együtt azt mondani, hogy „semmim sincs, de mégis mivel Krisztus az enyém, mindenem, MINDENEM megvan!” Hol van elrejtve a mi szívünk boldogsága? Tudunk-e bátor szívvel igazodni Krisztushoz? Magunkhoz tudjuk-e ölelni azt, hogy a nem jó is lehet jó Jézussal? Tudunk-e messzebb látni a földi történéseknél, odáig, amit Isten készít az Őt szeretőknek? Hisszük-e, hogy a Krisztusra figyelő életből nem erőtlenség születik, hanem a szelídség, az a Lélek ereje bennünk és közöttünk? Adja meg az Úr nekünk kegyelméből, hogy egyre inkább az Ő arca ábrázolódjék ki bennünk és közöttünk, azáltal, hogy alászálló, szolgáló szeretettel vagyunk jelen mind Isten felé, mind pedig egymás felé, Őhöz vonzva azokat, akik még nem ismerik Őt. Legyen így! Ámen!